

Vlnr: Jacques Costongs, Naima Ajouaau, Mohammed Chahim, Nora Kasrioui, Hans van Iersel en Kees Waagmeester

Allochtoon is een geuzennaam

Niet wegkijken bij onderdrukking van vrouwen

'We hebben veel middelen en we doen heel veel. We moeten ons concentreren op die 99 procent van het geld dat we uitgeven aan allerlei reguliere zaken en niet denken dat we de wereld veranderen met die ene procent die we aan nieuw verzonden dingen willen uitgeven', zegt de Maastrichtse wethouder Jacques Costongs op de vraag hoe de PvdA verder moet met de integratienota. 'Ik wil geen nieuwe ideeën meer horen, maar bestaande middelen beter laten functioneren'.

De multiculturele samenleving ligt onder vuur. 'We waren daar in Nederland een aantal jaren geleden allemaal positief over en nu zou er niks goeds meer aan zijn? Daar ben ik het heel erg mee oneens', zegt het Helmondse raadslid Mohammed Chahim. 'Er zijn mooie dingen ontstaan uit de multiculturele samenleving. Neem die als uitgangspunt om problemen aan te pakken. Maar stel die niet steeds weer helemaal ter discussie. Er is heel veel prima in orde rond

nieuwe Nederlanders, hoewel ik die term niet zo mooi vind. Dat is zo'n woord dat niet op een natuurlijk manier is ontstaan. Ik heb niets tegen de term allochtoon'.

Ik ben van de tweede generatie', gaat hij verder, 'die veel heeft bereikt. Als je kijkt naar Abutaleb, Marcouch, Albayrak, allemaal tweede generatie, dan is het ongekend in de wereld wat wij hebben bereikt. In Amerika bijvoorbeeld duurt het veel langer. Ik denk dat we blij

Na de integratienota: 'Bestaande beleidsmiddelen beter laten functioneren'

moeten zijn met de ontwikkelingen. Er zijn mensen die het verpesten, maar laten we de Fatima's die fulltime werken en vrijwilligerswerk doen in de spotlights zetten. Ik vind dat degenen die het verpesten te weinig hard worden aangesproken. Wat heb ik te maken met die Marokkaanse jongen in Gouda? Ik heb een andere levenswijze, een andere visie, andere hobby's. Toch word ik constant gevraagd een mening te hebben over zo iemand, mezelf te verdedigen. daar heb ik eigenlijk geen behoefte meer aan. En met me heel veel anderen'.

De Rotterdams deelraadwethouder Richard Scalzo (Rotterdam-Noord, 50.000 inwoners) is blij met de PvdA-nota over integratie. 'Het is goed dat de resolutie gaat over emancipatie en iets minder een integratienota is geworden. Het gaat er om dat mensen die hier wonen goed met elkaar door een deur kunnen. Dat diegenen die niet kunnen aanhaken, geholpen worden met werk, met taal etc. Dat is het beste stuk van de resolutie. Dat gaat

Gedeelde toekomst... en nu de praktijk

Op zaterdag 16 mei werd tijdens de jaarvergadering van Zinging.net in De Rode Hoed in Amsterdam gediscussieerd over de integratieresolutie van de PvdA 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst'.

Een panel met bestuurders en gemeenteraadsleden van de PvdA discussieerde onder leiding van Kees Waagmeester over vragen als:

- Welke kansen biedt de resolutie voor een beter integratiebeleid in de komende jaren?
- Welke acties moeten worden ondernomen om de resolutie in de praktijk te brengen?
- Hoe kunnen probleemjongeren werkelijk worden geholpen?
- Hoe kan de participatie en emancipatie van allochtone vrouwen en mannen van onderop worden bevorderd?

niet over allochtoon-autochtoon, maar over burgers van Nederland die samen deze maatschappij maken. De PvdA is daar goed in. Andere partijen blijven steken in wat was en zien niet de veranderende maatschappij. Het gaat er om dat je alle mensen, jong en oud, steeds in staat stelt om in die veranderende maatschappij mee te doen. Oude mensen moet je bijvoorbeeld ook leren met internet mee te doen, nieuwe instrumenten te gebruiken'. Scalzo heeft de portefeuille jongeren, welzijn en zorg. 'Wij stellen als gemeente duidelijke kaders. Wij geven de professionals vanuit hun disciplines de ruimte om de goede dingen te doen. En je moet je afspraken nakomen. Maar als je jongerenwerk en de politiek naar elkaar laat wijzen in plaats van met de jongeren aan de slag te gaan, bereik je niets'.

Jouw verhaal kan zo waar zijn als wat, maar er zijn steeds incidenten die in de publiciteit veel aandacht vragen en die trekken het hele publieke debat de andere kant op.

Scalzo: 'Maar incidenten zijn incidenten en geen structureel probleem'.

Het Rotterdamse raadslid Peggy Wijn-tuin vindt het woord allochtoon een geuzennaam. 'Mijn kinderen zijn 20 en 25 ik heb ze opgevoed in het bewustzijn van allochtonen. De ouders van Mohammed waren in de jaren zestig de volgzaam en onmondige burgers, toen gastarbeiders, en vandaag zien we assertieve mondige burgers die hun plek in deze maatschappij verwerven. Mensen hebben nu eenmaal behoefte aan het duiden van een bevolkingsgroep. In Suriname spreken we van Javanen, Hindoestanen. Als Mohammed vandaag allochtoon is, so what?'

Over de kansen die de resolutie van de PvdA biedt, zegt ze: 'Ik zie een perspectief van gezamenlijkheid, de collectiviteit. Waar anderen de verschillen benadrukken tussen ons, zie ik dat uitmonden in een verkeerde toonzetting. De PvdA kiest voor een gevoel van trots, van de kracht van de diversiteit die we met elkaar zouden moeten koesteren'.

Het Noord-Hollandse Statenlid Naima Ajouaou heeft in haar portefeuille sociale infrastructuur, jeugdbeleid en eman-

cipatie. 'Ik pleit voor het loslaten van de hokjesgeest. Ik heb mijn kinderen opgevoed als Nederlanders, als kaaskoppen. Dat pappa en mamma uit een ander land komen is voor hun niet relevant. Ze zullen hier hun hele leven doorbrengen en hier overlijden. Maar dan komen die kinderen op een leeftijd waarop ze vanuit de buitenwereld opeens allochtoon worden. Dan komen ze thuis en zeggen: je hebt altijd tegen mij gelogen, je hebt altijd tegen me gezegd dat ik een Nederlander ben, dat ik trots moet zijn op dit land en dat Marokko een vakantieland is waar je eenmaal per jaar naar toe gaat, en dan moet je gaan uitleggen ja, je bent wel Nederlander, maar... In deze resolutie wordt er een beetje gegeneraliseerd. De problematiek van jongeren zou voortvloeien uit hun opvoeding en een taalachterstand. Maar waar we voor moeten waken is dat die nieuwe Nederlanders, die voor 200 procent meedraaien in deze samenleving, zoiets krijgen van: het maakt niet meer uit wat we doen'.

'Ik ken een jongen die vloeiend Nederlands spreekt. Vader en moeder allebei een goeie baan. Zoonlief gaat in witte gemeente naar school. De ouders krijgen de vraag of ze geen hulp willen voor hun zoon van iemand die ervaring heeft met allochtonenproblematiek. Nee, zegt die moeder, mijn kind is een

Nederlands kind, maar dan zeggen ze tegen haar: dat kunt u wel vinden, maar het is beter dat we hem nu al helpen. Ook bij het vinden van stageplekken zie je dit fenomeen. We hebben een veel groter probleem met de hokjesgeest in de samenleving dan met de excessen die zoveel publiciteit trekken'.

Initiatiefneemster voor dit debat is Nora Kasrioui, dagelijks bestuurslid Trefpunt PvdA en levensovertuiging zegt over de vraag of ze allochtoon is: 'Ik zie mezelf als Nora en in deze Nora zit alles: allochtonen, vrouw, opgeleid. Ik realiseer me dat ik geworden ben wie ik ben door mijn islamitische allochtone omgeving, dat heeft me gevormd. Ik vind het niet erg dat we als allochtonen worden aangeduid. Ik zeg altijd: dat is maar een beleidsmatige benaming, voor mij dan. Ik zou het fijn vinden als in PvdA en samenleving van onderop een activistische beweging opstaat die opkomt voor de rechten van de allochtonen vrouw in het algemeen. Ik wil dat allochtonenvrouwen op gaan staan en, in navolging van rooie vrouwen, hun rechten gaan opeisen'.

Hans van Iersel is hoofd afdeling kennis van Alexander Calder arbeidsintegratie en Capabel Taal inburgering en actief binnen de PvdA. 'George Bush heeft als president één fatsoenlijke zin gezegd.

Bent u eigenlijk wel Nederlander?

Hoe zie je elkaar? Als Nederlanders of als autochtonen en allochtonen? Het begon ermee dat ik tegen het Helmondse raadslid Mohammed Chahim zeg: 'Als ik je zo hoor, vind ik je meer een Brabander'. En daarna uit balorigheid aan Hans van Iersel vraag of hij misschien allochtoon is. Van Iersel: 'Ik ben in Jeruzalem geboren. Dus. Dat is een wijk in Tilburg'. Op de vraag of hij zich Nederlander voelt, zegt hij: 'Ik voel me Hans van Iersel. Ik voel me eigenlijk een wereldburger. Dat idee dat je ineens Nederlander bent, dat is zwaar overtrokken nationalisme. Ik geloof dat de grootmoeder van mijn moeder uit Frankrijk kwam'. Daar heb je het al, zeg ik, en ik vraag of iedereen eens na wil gaan of hij of zij

eigenlijk wel Nederlander is? Meneer Costongs? 'Ik kom uit Maastricht en dat is het enige gebied in Limburg dat sinds de tachtigjarige oorlog staats was. Dat was geen vrije keus. We zijn een tijdje hoofdstad geweest van een Franse provincie in de Napoleontische tijd. Wij wilden dat continueren, maar ook toen was er niet veel te kiezen'. 'Ik ben blij dat het anders is afgelopen en dat u bij ons hoort', laat ik me ontvallen. En u, meneer Scalzo? 'Ik ben een halve autochtoon, want mijn vader is een Italiaan'. Waarop vanuit de zaal menig voorouder wordt aangedragen die niet als kaaskop is geboren en ik dit intermezzo besluit met de mededeling, dat mijn moeder Poolse overgrootouders had. Helemaal gelukkig ben ik nu ik in De Groene Amsterdammer lees dat Wilders' moeder Indisch bloed heeft. Kees Waagmeester

Hij zei: immigranten hebben Amerika meer Amerikaans gemaakt. In de resolutie staan hele stukken over de jongerenproblematiek. Maar wat heeft dat met integratie te maken? Dat heeft met jongeren te maken. En als je zegt als sociaal-democraten dat investeren in mensen loont, dan ga je investeren in de groepen die het verste afstaan van hetgeen we willen bereiken. Ik werk in de inburgering. Er wordt in de resolutie gesproken over nieuwe Nederlanders die moeten inburgeren. Alsof het geen burgers zijn omdat ze geen Nederlander zijn. Als je Nederlander bent hoef je niet in te burgeren'.

Bestuurslid van Zingeving.net Jeroen Muller zegt tijdens de discussie het eens te zijn met de opmerking dat de problemen die wij in Nederland hebben, ook met allochtonen, voor negentig procent moeten worden opgelost met de bestaande middelen, zoals justitiebeleid, armoedebestrijding, emancipatiebeleid. 'Maar', zegt hij, 'in mijn eigen wijk, de rivierenwijk in Utrecht, zie ik ook hardnekkige problemen. Een deel is kattenkwaad. Maar een ander deel is ongegeneerd drugs verhandelen op het schoolplein. De terechte onrust daarover kunnen we niet negeren'.

Ook Leo Steinhauzer, eveneens bestuurslid van Zingeving.net, waarschuwt: 'Samenleven met verschillende groepen roept veel angst op. En die angsten moet je niet onderschatten, want als je met oogkleppen op een bepaalde richting op wil, hoe goed bedoeld ook, roep je alleen maar tegenkrachten op en bereik je het tegendeel'.

'Ik kom uit een elitair witte gemeente en ik schrik ervan hoe de mensen daar praten over het probleem', zegt Corri Verduin, lid van Trefpunt PvdA en levensovertuiging. 'Ze hebben er nauwelijks mee te maken en ze zeggen: wij gaan Wilders stemmen want wat doet de PvdA er aan? Daar schrik ik van: daar moet een antwoord op komen en daar is de nota een poging toe. Er zijn een heleboel aanmerkingen over te maken, maar er is in ieder geval iets over gezegd'.

Vanuit het publiek zegt Ivo Sikking het jammer te vinden dat de nota over integratie gaat. 'Ik had liever een nota ge-

had over probleemjongeren, een nota over drugscriminaliteit. Want als je het integratie noemt, suggereer je dat dat het probleem is. Terwijl er gewoon problemen onder jongeren zijn: als je dat zo noemt ga je ook naar de juiste oplossingen zoeken'.

Wat zeg je dan tegen mevrouw Verduin?
Sikking: 'Dat er problemen zijn die moeten worden opgelost'.

Mijn probleem is hier dat wij niet definiëren wat in de publieke discussie als probleem wordt gedefinieerd. Je kan wel honderd keer zeggen: we gaan het hebben over onderwijs en criminaliteit, maar de samenleving gaat uit z'n voegen vanwege de discussie over integratie. De PvdA heeft heel lang precies gedaan wat jij zegt, maar zo werkt het kennelijk niet.

Costongs: Het is het klassieke sociaal-democratische dilemma. Neem het voorbeeld van de stageplaatsen: als je nou kijkt wie de laagste kansen hebben, zijn dat allemaal kinderen van ouders met de laagste opleidingen. Toevallig zijn dat heel veel allochtone gezinnen. Dus het probleem heeft een kleur, maar het is eigenlijk een ongelijkheidsprobleem in klassieke zin'.

Herkenbaar: mensen uit de laagste opleidingen hebben weinig kansen en die groep is oververtegenwoordigd in bepaalde gemeenschappen. Maar er zit wel degelijk ook een culturele component in de discussie. Ik ken bijvoorbeeld een Turkse vrouw die als bruid hier naartoe is gehaald en door haar schoonfamilie totaal wordt uitgebuit.

Costongs: 'Een klassieke uitbuitingssituatie waarop het antwoord moet zijn: emancipatie. Dus laten we klassieke sociaal-democratische uitgangspunten vasthouden om het probleem te analyseren en er niet meteen een etnische dimensie overheen gooien. Dus opleiden, zorgen dat ze in een goed georganiseerd verband de kans krijgt zich verder te ontwikkelen'.

Nora Kasrioui: 'Heel goed. Doen. Maar ik ben ervan overtuigd dat de praktijk een andere is. Je benadering is te theoretisch. Ik heb het antwoord ook niet, maar het bevat zeker een element van mentaliteitsverandering in die gemeenschap waarin die vrouw nu leeft, van

cultuurverandering van onderop'.

Mohammed Chahim: 'Het doet me denken aan de film Casa Negra. Een vrouw leeft met een man die haar belemmert in haar ontwikkeling. Op een gegeven moment komt haar zoon voor haar op en wat de vrouw dan doet is haar zoon uit huis zetten. Dan kiest ze toch voor haar man'.

De mannen die hun vrouwen uitbuiten zijn ongrijpbaar. Ze hebben lak aan alles, ze gaan soeverein hun gang. In ons land worden ze niet gecorrigeerd door hun sociale omgeving, zoals dat misschien wel in Turkije of Marokko gebeurt.

Scalzo: 'Als je praat over emancipatie, praat je over zelforganisatie. Maar het probleem is dat mannen de dienst uitmaken, ook in besturen van de zelforganisaties. Wat je kunt doen is taallessen stimuleren, de vrouwen bij schoolactiviteiten betrekken, via een vacaturebank van vrijwilligers mensen laagdrempelig actief maken, zoals bekertje laten uitdelen bij een marathon'.

Costongs: 'In Maastricht heb ik gezien dat vrouwen met elkaar over dit soort zaken praten en ontdekken dat er veel gemeenschappelijks zit in hun problemen, ondanks de verschillen in culturele achtergrond. De ervaringen zijn voor elke vrouw uniek, maar de mechanismen zijn herkenbaar'.

Nora Kasrioui: 'Ik deel dat. Maar je vergeet de sancties waar de vrouwen mee te maken hebben. Want als Marokkaanse word je uiteindelijk geconfronteerd met sancties die voor je ontwikkeling en emancipatieproces veel agressiever zijn dan wanneer je een Nederlands vrouw bent en dat mis ik in je analyse. Dus dat vereist een andere benaderingswijze'.

Costongs: 'Maar die verhalen herken ik. Ze waren in mijn jeugd al aan de orde. Als meisjes zich wat zelfstandiger gingen gedragen, kwamen er problemen in de familie. Dat leidde tot echtscheidingen, tot hevige breuken, ruzie. Dat hebben we blijkbaar ook gemeenschappelijk en daar moeten we samen aan werken om die problemen te overwinnen'.

Kasrioui: 'Je moet je toch beter infor-

Het panel krijgt na afloop autochtone Amsterdamse koekjes. Boven vlnr: het Helmondse raadslid **Mohammed Chahim**, initiatiefneemster van het debat **Nora Kasrioui**, dagelijks bestuurslid Trefpunt PvdA en levensovertuiging, het Noord-Hollandse Statenlid **Naima Ajouaau**, het Rotterdamse raadslid **Peggy Wijntuin** en de Rotterdamse deelraadwethouder **Richard Scalzo**. Gehurkt vlnr: de Maastrichtse wethouder **Jacques Costongs**, debat-leider **Kees Waagmeester** en **Hans van Iersel** van Alexander Calder arbeidsintegratie

meren. Ik heb het echt over agressievere zaken. Eerwraak, mishandelingen, opsluiting, uitbuiting'.

Ajouaau: 'Het ergste is dat wij vrouwen de mannen van de toekomst opvoeden. En dat we die macht niet gebruiken. Wij voeden de zonen op dat ze hun zusjes in de gaten moeten houden. Ik zelf niet, maar dat zit in onze cultuur'.

Chahim: 'Ik ken helaas veel van dat soort gevallen. Mannen die hun vrouw hard laten werken en het geld spenderen aan grote luxe. Dat vind ik achterlijk, maar status speelt een grote rol. Het is belangrijk eens per jaar naar het land van herkomst te rijden in een zo duur mogelijk auto. Om te vertellen: kijk mij, ik doe het goed. Ik merkte dat mijn ouders een enorm flat screen wilden kopen, dat groter moest zijn dan dat van de burens. Toen heb ik gezegd: dat is bizar. Het is het aloude *keeping up with the Jones*. Het is hopelijk iets dat geleidelijk wegebt'.

Kasrioui: 'Waar mijn generatie moslima's niet van houdt is dat anderen, autochtonen anderen, met alle respect, van bovenaf gaan uitmaken hoe wij moeten emanciperen. Het is een emancipatievraagstuk en daarmee een maatschappelijk vraagstuk. Je kunt dat niet oplossen door alleen maar te focussen

op de positie van allochtone vrouwen. Het moet én én zijn. We moeten het voortijdig schoolverlaten aanpakken, het gebrek aan stageplaatsen oppakken. Het gaat over banen en over kinderopvang'.

Vanuit het publiek zegt iemand die uit de homobeweging komt, dat zijn groep haar emancipatie zelf heeft bevochten, maar wel bondgenoten nodig had. 'Je hebt andere mensen nodig om de ruimte te krijgen die je voorheen niet kreeg. Voor vrouwen geldt het ook. Je moet het zelf doen, zelf bevechten, maar je hebt anderen wel nodig. Dat geldt ook voor de vrouwen van allochtone afkomst. Ze hebben anderen nodig, want vaak houden de mannen tegen dat hun vrouwen emanciperen'.

Wijntuin: 'We zijn in Rotterdam op heel veel terreinen gewoon heel concreet bezig. Pim Fortuyn heeft ons wakker geschud. Die heeft ons geattendeerd op autochtone bewoners die zich door ons in de steek gelaten voelden. Kijk, als er een ruit wordt ingegooid is dat een Rotterdamse jongen die dat doet. Maar als het gaat om daadwerkelijk cultuurgebonden of groepsgebonden problemen, dan benoemen we die. Als voorbeeld: we hebben geconstateerd dat Antilliaanse jonge mannen bepaald gewelddadig gedrag vertonen. Je kunt het puur justitieel bekijken, maar als je merkt dat daar

bepaalde patronen in zitten, moet je daar iets mee doen'

Chahim: 'Kan het ook gewoon te maken hebben met de gettocultuur? Als ik in Marokko ben, herken ik de Marokkaanse jongens uit Amsterdam van mijlener. Luidruchtig, a-sociaal, zetten zich af tegen de Marokkaanse Belgen en Fransen. En dan denk ik: dit zijn gewoon Nederlanders. Kom ik terug in Nederland en zie ik dezelfde jongens, dan wordt er ineens geroepen: dat komt door de islam, door de cultuur, door de ouders die niet opvoeden'.

Dat benoemen van Pim Fortuyn is nu zo doorgeslagen dat hele volksgroepen zich in ons land niet meer thuisvoelen.

Ajouaau: 'Klopt. Wij, zoals we hier aanwezig zijn, kunnen het wel handelen. Maar degenen die dat niet kunnen zijn bijvoorbeeld die jongeren die aan begin slaan van hun leven met ouders drie hoog achter die dat debat niet kunnen voeren. Benoemen prima. Als het leidt tot oplossingen. Maar zoals het nu in de pers gebeurt, maakt dat veel kapot in onze samenleving. Wij hebben onlangs in een bijeenkomst van politici van Marokkaanse afkomst afgesproken niet meer mee te werken aan dat soort interviews. Wij moeten zelf ook werken aan een culturomslag in Nederland'.